

Peter Malík má 60

Peter Malík sa narodil v Bratislave 31. 12. 1958. Po skončení základnej školy s rozšíreným vyučovaním anglického jazyka študoval na Gymnáziu Ladislava Novomeského na Tomášikovej ulici v Bratislave a štúdium ukončil maturitou v roku 1978. Vysokoškolské štúdium na Katedre hydrogeológie a inžinierskej geológie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského (1978 – 1983) zavŕšil diplomovou prácou *Korelácia hydrogeologických a geofyzikálnych parametrov zvodneného prostredia* s pochvalou ministra a získaním titulu *rerum naturalium doctor* (RNDr). Tu pod vedením skúsených, vysoko kvalifikovaných pedagógov položil základy svojej neskoršej odbornej činnosti. Tam neskôr v období 1988 – 1993 absolvoval aj štúdium vedeckej aspirantúry (téma *Vplyv rozdielnosti v charaktere a stupni porušenia horninových masívov na obeh podzemných vôd*), ktoré zavŕšil získaním titulu kandidáta prírodných vied (CSc.). Hneď po ukončení II. stupňa univerzitného štúdia nastúpil 1. augusta 1983 do ŠGÚDŠ (v tom čase GÚDŠ), kde pracuje dodnes.

Peter spočiatku pracoval ako radový hydrogeológ, pod vedením dobrých učiteľov si osvojoval základy mapovania, merania prietoku a poznávania hornín, logickú nadväznosť geologickej a hydrogeologickej stavby jednotlivých častí Západných Karpát, prístup k riešeniu problémov spojených s realizáciou vrtných prác a budovaním objektov či možnosti využitia príbuzných metód (napr. hydrogeochemia, izotopová geológia) v hydrogeologickej praxi. Veľmi skoro ho však začali poverovať samostatným riešením úloh. Medzi prvé patrí hydrogeologické mapovanie na území „melafýrovej série“ v severovýchodnej časti Nízkych Tatier, neskôr Spišsko-gemerského rudohoria (povodia Hnilca vo Volovských vrchoch), hydrogeologický výskum a bilančné hodnotenie Čachtických Karpát a Brezovských Karpát a štruktúrno-hydrogeologická analýza karbonátov triasu krížňanského príkrovu vo Veľkej Fatre. Už v tomto období sa črtala šírka i hĺbka jeho odborného záberu a aktivít.

Za jednu z hlavných aktivít, hoci v súčasnosti nie je dostatočne oceňovaná, treba považovať tvorbu hydrogeologických máp, na ktorej má levý podiel – ako mapujúci hydrogeológ, ako autor máp i metodík či zodpovedný riešiteľ. Jeho podiel pri vydaní reedície a kompletizovaní série hydrogeologických máp Slovenska v mierke 1 : 200 000 je veľký. Najvýznamnejšia je však jeho práca na tvorbe, zostavovaní, publikovaní a aprobácii základných hydrogeo-

logických a hydrogeochemických máp Slovenska v mierke 1 : 50 000, kde je aj spoluautorom metodiky. Tie boli predmetom riešenia veľkých projektov pod jeho vedením v rokoch 1991 – 1993 (11 regiónov; spolu 2 889 km² – ešte bez hydrogeochemického ekvivalentu), 1994 – 1999 (9 regiónov, 4 078 km²), 2002 – 2006 (9 regiónov, 4 272 km²), 2007 – 2013 (10 regiónov, 5 323 km²) a aj v súčasnosti od roku 2013 s plánom do roku 2020 (6 regiónov, 2 579 km²). Spolu s mapami, ktoré boli súčasťou riešenia úloh geologického prieskumu, je v súčasnosti v tejto mierke zmapo-

vaných vyše 30 % územia SR. Tento typ úloh spojených s kvantitatívnym hodnotením regiónov a praktickým dosahom na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou je tiež stabilnou súčasťou pracovného portfólia Dr. Malíka. V rámci týchto úloh pôsobil ako hlavný autor najmä v oblasti pohoria Branisko, vo Veľkej Fatre, v Slovenskom krase a Brezovských Karpatoch.

Nové poznatky a prístupy v širšej oblasti hydrogeológie často prinášajú aj projekty tematického charakteru, na ktorých sa podieľal a z ktorých mnohé sú jeho „dieťaťom“. Mnohé z nich často vedie, a to nielen národné, ale aj v rámci medzinárodnej spolupráce. Z mnohých spomeňme: *COST 65 Hydrogeological aspects of groundwater protection in karstic areas* (1991 – 1995), *DANREG – Danube Region Environmental Geology Programme, Hydrogeological Map 1 : 200 000 + Explanatory Notes* (1993 – 1998), *COST 620 Vulnerability and risk mapping for the protection of carbonate (karst) aquifers* (1997 – 2002; 1997 – 2000), projekt *Ochrana krasových prameňov v oblasti Donovaly – Banská Bystrica*, ktorý sa realizoval v rámci spolupráce s Rúrskou univerzitou v Bochumi (mult. Prof. Veizer) s podporou Volkswagen Stiftung, projekty *IAEA Sulphur isotopes in atmospheric precipitation on the territory of Slovak Republic* (1995 – 1998), *Combined Hydrograph and Isotopic Baseflow Separation for the Upper Vah Catchment Vulnerability Assessment* (2004 – 2011), *Using Isotope Techniques to Assess Water Resources in Georgia* (2007 – 2010), projekt *INCO-COPERNICUS Sustainable management of groundwater in karstic environments – STALAGMITE*, zameraný na ochranu podzemnej vody v krasovom horninovom prostredí (1999 – 2001), projekt štrukturálnych fondov EÚ INTERREG IIIA HU-SK-UA *Environmentálny stav a udržateľný manažment cezhraničných maďarsko-slovenských útvarov podzemných*

vôd (ENWAT; 2006 – 2008), projekt spracovania hydrogeologických údajov na širšie spoločenské ciele environmentálneho manažmentu *Komplexná geologická informačná báza pre potreby ochrany prírody a manažmentu krajiny* (GIB-GES; 2007 – 2011), „eurofondové“ projekty ASFEU (v súčasnosti Výskumnej agentúry) *Výskum dopadu klimatickej zmeny na dostupné množstvá podzemných vôd v SR a vytvorenie expertného GIS* (ITMS kód 26220220002), *Integrovaný systém pre simuláciu odtokových procesov – ISSOP* (ITMS kód 26220220066), *Výskum zraniteľnosti podzemných vôd pre manažment trvalo udržateľného využívania podzemných vôd v BSK* (ITMS kód 26240220059) – všetky tri riešené medzi rokmi 2009 až 2014, ako aj projekt LIFE11 ENV/SK/001023 *Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne* (KRASCAVE; 2011 – 2018).

Už v relatívne mladom veku ho poverili vedením oddelenia. Osvedčil sa aj v tejto role. Dokázal vhodne sklbiť veľké individuality starších autorít a vysokú odbornosť špecialistov v strednom veku s nadšením a novými odbornosťami mladosti. Pracovisko v priebehu rokov postupne dopĺňal odborne i povahovo vhodnými typmi pracovníkov. Adeptov poznal počas vlastnej pedagogickej činnosti, jednak ako externý učiteľ na svojej alma mater (v rokoch 1991 – 1995, keď prednášal hydrauliku podzemných vôd a viadol cvičenia z predmetu podzemné vody a ich prieskum), jednak, a to viac, ako vedúci diplomových, neskôr aj doktorandských prác. Ním zavedený spôsob mapovania vo väčšom kolektíve po dvojiciach zaisťoval jednak bezpečnosť v často zložitých podmienkach, jednak slúžil ako výchova mladých adeptov či ako prirodzený *teambuilding*.

Bohatá je aj jeho publikačná činnosť. V súčasnosti zoznam jeho publikovaných prác zahŕňa okolo 400 položiek, ďalších asi 100 položiek tvoria správy archivované v geofonde ŠGÚDŠ. Najčastejšími témami jeho publikácií sú praktické výsledky stanovenia hydraulických parametrov hornín, hodnotenie zraniteľnosti podzemnej vody, využívanie izotopových analýz na určovanie genézy podzemnej vody, analýza výtokových čiar najmä krasových prameňov, regionálne vzťahy v rámci menších hydrogeologických štruktúr v Západných Karpatoch či bilančné hodnotenia množstva podzemnej vody. Z najvýznamnejších spomeniem len:

Schulze-Makuch, D., Carlson, D. A., Cherkauer, D. S. a **Malík, P.**, 1999: Scale Dependency of Hydraulic Conductivity in Heterogeneous Media. *Ground Water*, 37, 6, ISSN 0017-467X, 904 – 919.

Malík, P., 2015: Evaluating Discharge Regime of Karst Aquifers. DOI 10.1007/978-3-319-12850-4-7, In: Stevanović, Z. (Ed.), 2015: *Karst Aquifers – Characterization and Engineering*. Springer International Publishing Switzerland, Series: Professional Practice in Earth Sciences, ISBN 978-3-319-12849-8, 205 – 249.

Malík, P. a Vojtková, S., 2012: Use of recession-curve analysis for estimation of karstification degree and its application in assessing overflow/underflow conditions in closely spaced karstic springs. *Environ. Earth Sci.*, 65, 2 245 – 2 257. ISSN 1866-6280, DOI 10.1007/s12665-012-1596-0.

Malík, P., 2007: Assessment of regional karstification degree and groundwater sensitivity to pollution using hydrograph analysis in the Velka Fatra Mts., Slovakia. *Water Resources and Environmental Problems in Karst. Environ. Geol.*, 51, 707 – 711. ISSN 1866-6299; DOI 10.1007/s00254-006-0384-0.

Malík, P., 2010: Separácia hydrogramu pomocou parametrov reprezentatívnej výtokovej čiary. *Podzemná voda*, XVI, 1, 113 – 124. ISSN 1335-1052.

Malík, P. (ed.), Rapant, S., Zakovič, M., Hanzel, V. a Marcin, D., 2012: *Vysvetlivky k základnej hydrogeologickej mape SR 1 : 200 000 – list 35 Trnava*. Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 165 s. ISBN 978-8089343-75-1.

Malík, P., Kordík, J., Bottlik, F., Kováčová, E. a Polák, M., 2014: *Vysvetlivky k základnej hydrogeologickej a hydrogeochemickej mape západnej časti Veľkej Fatry v mierke 1 : 50 000*. Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, XXXX

Dr. Malík je členom viacerých národných i medzinárodných profesijných organizácií a združení na národnej (SAH – Slovenská asociácia hydrogeológov, SGS – Slovenská geologická spoločnosť) i medzinárodnej (IAH – International Association of Hydrogeologists, AIH – American Institute of Hydrology, IGA – International Geothermal Association) báze. Vďaka svojim kvalitám je v mnohých začlenený aj do vedúcich štruktúr, v súčasnosti je prezidentom SAH.

Mnoho času venuje aj práci v rôznych odborných komisiách (TNK – technická normalizačná komisia, KKZZ – komisia na klasifikáciu množstva podzemných vôd/komisia na schvaľovanie množstva podzemných vôd – poradný orgán ministra životného prostredia, pracovná skupina Integrovaného manažmentu krajiny – poradný orgán ministra životného prostredia), je členom komisie pre skúšky odbornej spôsobilosti pri MŽP a zasadal alebo zasadá v redakčných radách viacerých časopisov (*Podzemná voda*, *Journal of Hydrology and Hydromechanics*, *Slovak Geological Magazine*, *Geologické práce – Správy*, *Mineralia Slovaca*, *Slovenský kras*). Je členom vedeckej rady ŠGÚDŠ, redakčnej rady edície *Vysvetlivky ku geologickým mapám 1 : 50 000* a vedeckým redaktorom edície *Vysvetlivky k základným hydrogeologickým mapám* vydávaným ŠGÚDŠ. Slovensko v rokoch 2009 – 2017 reprezentoval v IUGS ako člen Národného geologického komitétu.

Veľa času i úsilia venuje aj posudkovej činnosti, vzhľadom na svoje rozsiahle vedomosti a skúsenosti je vyhľadávaným odborníkom v mnohých oblastiach.

Jeho práca bola ocenená viacerými oceneniami a význameniami. Spomeňme niektoré: Medaila Slovenskej asociácie hydrogeológov za organizovanie hydrogeologického výskumu a medzinárodnej spolupráce v hydrogeológii a za metodický prínos v hydrogeologickom výskume a prieskume (udelená 25. 10. 2000 v Herľanoch), Čestné uznanie ministra životného prostredia za mimoriadne výsledky a dlhoročný prínos v starostlivosti o životné prostredie (udelené 7. 9. 2007 v Banskej Štiavnici), Cena ministra životného prostredia SR za mimoriadne výsledky a dlhoročný prínos v starostlivosti o životné prostredie a rozvoji environmentalistiky (udelená dňa 4. 6. 2012 v Bratislave), Strieborná medaila Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra za významný prínos vo vedeckom poznaní geologickej stavby Západných Karpát (udelená 15. 10. 2015 v Bratislave).

O RNDr. Petrovi Malíkovi, CSc., by sa dalo písať ešte veľa. Namiesto toho mu prajeme mnoho dobrých dní a rokov v zdraví a radosť v práci i v osobnom živote.

Juraj Michalko